La Roq. 374.

t. H. Hr. Høiesteretsadvocat Arntzen

De kunne, jeg troer, berette: gamle Oberst=lieutenant Arntzen Hedemarkens i [illegible], som lange [illegible] sig den [illegible], at tilstille Deres høilærde Velbaarenhed samme ballade, idet han beviste dem sin udmærkede Høiagtelse.

Blaamyra,

Ballade,

sjungen for

Østerdalske Jægercorps

og

1ste marscherende Bataillon af 2det throndhjemske Infanterieregiment

af

Henr. Wergeland.

Christiania 1832.
Trykt hos Johan Krohn.

Anmærkning.

I 1808 vilde den svenske Generalmajor Gahn — den Samme, der i 1814 hilsedes saa tilgavns ved Lier — med 1000 til 1200 Mand trænge ind i Norge over Østerdals- og Soløers-Grændsekjøl. Lykkedes det ham, da kunde han baade gjøre et Indhugg i Landets rigeste Provindser og den farligste Vending mod Kongsvinger i Ryggen af den der staaende norske Hær, som desuden havde nok at bestille med en anden stærkere svensk Armee, som stod den lige i Ansigtet. Det kom ogsaa strax efter den Batalje, som her besynges, til et Slag imellem disse Hovedhære ved Lier, nær Kongsvinger, hvori Ingen af Begge synderlig kunde rose sig af Seieren. Men Gahn stod netop i Begreb med sin Hær, der især bestod af Dalekarler, at forlade Grændseskovene, forat trænge frem i de dyrkede Egne og betræde Hovedlandeveien, da han paa Gaarden Balteböls Grund i Aasnæs Annex i Hoffs Sogn i Soløer, paa en Skovmyr og tildeels i en, kun af en smal Vei gjennemskaaren, Skov — hvilken Egn kaldes Trangen eller "den blaa Myr" — først opholdtes af Lieutenant Vestby med en ganske liden Troppeafdeling af 1ste marscherende Batallion af 2det throndhjemske Infanterie-regiment, og siden af denne Batallion selv, commanderet af Oberstlieutenant Ræder, hvortil kom et Par Skilöbercompagnier, saaledes modtoges, at, efter den blodigste Kamp fra Skjærtorsdags Morgengry til ud paa Formiddagen, det hele svenske Korps var dels fangetaget dels hugget til alle Verdens Kanter.

Med den naturlige Glæde over denne og lignende Vaabenbedrivter forener sig den bittre Erindring om den forrige usalige, unaturlige Forbindelse med Danmark, hvilken med politisk Skjelmkløgt spandtes saameget fastere sammen af alle de Traade, som det kunde lykkes at afskjære mellem de nu, under gjensidige Lykkeforjettelser, Høiagtelse og Kjærlighed, forenede tvende nordgothiske

Brødrefolk. Men Saga, som vel ikke tillader os at glemme Noget, det være Ondt eller Godt, lærer os dog derfor intet Had; men kun idel Forjettelse og et Haab, der vil skyde store, Hav og Land bestraalende Blommer, saasom det har sine Rødder i disse Folks Natur og i den graa Oldtid, da man saae Broderkjærlighed og Selvstændighed og Frisind og Tapperhed nok saavel forenede tilsammen. Sagaen under os at frydes ved de smaae Lys, som skinne dybt tilbage i Natten; og see vi end der Hammers og Osloes Ildebrande som gloende Maaner i Horizonten: saa vende vi Øret til Lillehammers og Tromsøes Tømmermænds-hamre, til det friske Morgenliv, og til det blomstrende Christiania med dets Storthingshal og constitutionelle Regjeringscontorer; og — ikke beklagende, at Norge i lang Tid ikke var klogere end saa mangfoldige andre Lande i det gamle Europa; men erindrende, at det er klogere og lykkeligere end mange Lande i det nye Europa — vende vi Øinene mod det skjønne Forjettelsers Gry, som Frihedssolen har udaandet over Norges Himmel, sammensmeltende sine Straaler med dem af Carl Johans Krone og med Glandsen af hans Laurer.

Blaa-Myra,

Heinqvæde

for

Thrønder og Østerdøler.

1.

Paa Blaa-Myra Tallen groer.
Den er rød om Rod.
Bedre Spjut ei staaer for Nor,
end den Skov saa god.

Hedemarken, Soløer med,
mørken Østerdal,
gjerne sove kan i Fred
under Blaamyrstall.

2.

Blaamyrstall mod Himmelen
bærer Sky paa Green.
Norges Ære groer med den
over Dovresteen.

Blaamyrstallen Roden slaaer
viden Norge om;
ja omkaps i Dybet gaaer
den med stærke Glom.

3.

Som den bedste Synju i
Norges dybe Bryst,
løber Roden stærk og fri
langsmed Glommens Kyst;

bærer Dalen som paa Arm;
klinger tidt i Muld,
som var Jorden Harpekarm,
Roden Strengeguld.

4.

Og den synger om et Slag
paa den blaae Myr,
da der randt en Seiersdag
under mørke Fyrr,

da hver Furuqvist blev Knag
for en blodig Hat,
da hver Furutop til Flag
adlet blev en Nat.

5.

Svensken skotter over Hei
til sin Naboe ind,
seer det gulne under Skrei:
"er det Maaneskin?"

Ei hans Almanak forstaaer
sligt et Maaneskin:

Det er Totens Sæd, som gaaer
for en Søndenvind.

6.

Toten under Skreyas Tind
laae med Barmen fuld,
bølged i en Søndenvind
som en Mjøs af Guld.

Dalekarlen bytte Land
vil for Hedemark,
skjærer Tænder, medens Han
gnager paa sin Bark.

7.

Han vil pløie denne Mjøs
alt til Sanden graa;
gjør saa Staal=Elliden*) løs,
som i Balgen laae;

spænder Sveabanner med
Kroner tre til Seil.
Gøthaleion flammer vred
i hans Skjoldespeil.

8.

Foer saa over Kjølehei —
"Ha du Dalekarl,
Norges Løve rides ei
af en Gothejarl!

---

*) Et bepandsret Orlogsskib i gamle Dage: Frithjof hin Fræknes Seierbærer.

Vov dig ei med din Ellid,
med dens Kjøl af Staal!
Klinge-Ormenlanger hid
kalder Baunebaal."

9.

"I den gyldne Mjøs af Neg
Tage dukke op —
Kløver-øer liig, som steg
over Bølgetop.

Den eier jo sit Hav,
som en Mand sin Dragt.
Odelsagren er en Grav
rundtom Gaarden lagt."

10.

"I den blanke Mjøs af Neg
skinne Tage frem.
Du vil blive mat og bleg,
før du rækker dem.

Heelskindt aldrig did du naaer!
Det er Odelshjem.
Rigsenshanen, Baunen, slaaer
glorød over dem."

11.

"Vil du nappe Ax fra Os,
faaer du fat i Lja.
Vil du tage Odelsgods,
først du Manden ta'e!"

"Jag vil tage Toten — ja,
fede Hedemark!"
Dalekarlen svoer ifra
Poiken og til Knark.

12.

"Jeg vil rive Hjertet ud
af Skjøn-Norges Bryst!"
Dalekarlen svoer ved Gud;
sleb sin Klinge tyst.

Stak saa tusind Klinger fuult
under blåa Rock.
Svandsen mellem Been er skjult
i en Ulveflok.

13.

Dilted saa ad Bjørnens Sti.
Tusind Heste vel
gnegged, da de drog forbi
røden Grændsepæl.

Ravne fleer fra Grændserøs
over Sveaslag
svang sig som om Nat slap løs
midt paa lysblaa Dag.

14.

Hedemarkens Agre laae
som et dækket Bord.
Svensken stod og saae derpaa,
mælte Avindsord;

sliber Carleklingen gram;
skjære vil den Brad,
thi i Næsen dufter ham
Norges Paaskefad.

15.

Værten sad dog vak endnu
i sin Hosbondsstol;

seer fra Glas en Korpesky
mørkne høien Sol;

hører fra den øde Skov
Hestetramp tilgars;
kjender ikke Hestens Hov.
"Gossar, lagom Mars!"

16.

Norske Vært ved Paaskefad
tog Violen svint:
lange Riflepiber sad
der som Bass og Qvint.

Vintren kom saa skarp med Gjæst;
Skie maa da paa Bein.
Skien foer; men Gothens Hest
sad i Snø og Stein.

17.

Paa Blaamyra Svensken vil
lave Davren sin.
Korpen lo i Granen stil:
"jeg til Middag min!"

Paa Blaamyra Svensken sad;
Skreppen tog fra Ryg.
Thi til norske Paaskefad
Veien vard for dryg.

18.

Svensken sad paa Tuestol
rundt sin Kjedl paa Knubb;
tørrede sin vaade Kjol;
Klingen laae paa Stubb.

— Da den Dødssiol i Nord
med sin Rifleqvint:
østerdalske Jægerchor
spilte op gesvint.

19.

Kjedlen valt og Svensken faldt
i den varme Saus.
Trangen gav dog, da det gjaldt,
Plads til Dødskehraus.

"Først en Juledands paa Myr!
Saa i Sengen, Gjæst!
Den skal redes under Fyrr.
Der man sover bedst."

20.

Furuskoven aabner sig
for de Skiers Flugt.
Men for svenske Liv og Liig
har hun Trangen lukt.

At ei standse Landets Trop,
fløi i Hast og Hu
Tollebaret under Top;
sidder der endnu.

21.

Blev der saa en Kongevei
under trofast Fyrr.
Men fra Trangens Hurlumhei
vard en Beensti dyr.

Bred sig brisked norske Gran;
spandt et Trangens Net;
holdt hver Svenske fast, til Han
vard af Dandsen træt.

22.

Brusen sig i Snøen smøg
under Jægerski,
bar paa Ryggen dem som føg
kun til Seir forbi.

Men med hvasse Torneriis
Fiendekind hun slog;

hugg med Tagger udaf Iis,
medens Stormen log.

23.

— Saa i Krig et Lands Natur
kjæmper for sit Folk:
Slyngekaster er hver Ur,
Granen Jettesvolk.

Da er Sjøen Bredesskjold:
Hveren Bølgerad
runerister under Voll
Stormens Dødsensqvad.

24.

Sommernatten drikker ind
Gift af Paddebug.
"Ha Godmorgen! er din Kind
feberbrændt af Dugg?"

Vinternatten uden Lys
staaer paa Bjergeryg.
Som et fælt Naturens Gys
gaaer et Tydalsfyg.

25.

Granen vil ei meer tilsjøs,
ei til Engelland;
vælter selv sig op i Røs
over Dalens Rand;

lurer til hun langtifra
seer en fiendsk Standart.
Første Vidju springer da
under Vælten snart.

26.

Ormer sig den Fiendeflok
nærmere i Dal:
anden Vidju passer nok,
naar den springe skal.

Men med første Trommeklang
knager Vælten alt.

— Heijah, sidste Vidju sprang!
Sinclars-vælten faldt.

27.

Alt begraves, Elven selv
i sit Dalehjem.
Om et Aar paa høje Hvælv
bærer Liig den frem.

Fyrren gjennem Loug og Mjøs
gaaer med lystig Hast
— den, som før den kom tilsjøs
alt var Orlogsmast.

28.

Kom da, Gothe, ei med Kiv
til din gamle Maag.
Ikke bærer Nakken stiv
slige norske Aag.

Kom med Fred, og se med Agt:
den Natur, som stred
med sit kjære Folk i Pagt,
smile kan i Fred!

29.

Uren, som, da Baunen goel,
knuste Mand og Hest,
kneiser da som Talerstol
for en Aftenblæst.

Derfra i en Høisang den
lyser Dal til Ro.
Næste Gry "Guds Fred igjen!"
hvisker Morgensno.

30.

Skyen, som paa Tydalsvei
hylte Hær i Grav,
seer du skylle over Hei
som et Purpurhav.

Gylden hveren Morgen er
over Dalen spændt.
Hvo, som Øie har, da seer
Morgenpsalm paa Prent.

31.

Hvo, som da vil give Agt,
seer i Morgensky
gylden Davidsharpe lagt
over Bygd og By.

Hvo, som Øre har, han maa
Engle høre da
med de første Straaler slaae
der: Hallelujah!

32.

Men den Trangens Sangens Dag
skinte ikke Gry.
Jorden glødede som et Flag,
Sørgeflor var Sky.

Lænede til Furutop
mørke Skodder græd,
ved at see en Brødretrop
fare saa afsted. —

33.

Norge slaaes for sine Børn.
De for det igjen.
Unglen om en Moderørn
Nor er og dets Mænd.

Andet Paaskeblus den Dag
der var ikke tændt
end den Gnist af Ræders Slag, —
de som faldt saa jevnt.

34.

Himlens Maane sad saa stur
bag sin sorte Sky.
Arnzens blanke Halvmaanluur
skinned høit i Ny.

Ei den Trangens Dagnat ned
andre Stjernskud faldt,
end fra Sigholts Klinge bred,
hvor det skarpest gjaldt.

35.

Anden Sol ei gjød sit Skin
gjennem Skyens Rivt,
end vort Flag, som rakt mod Vind
stod mod Fienden stivt.

Men mod Mørke og mod Frost
Rifler gjorde Baal;
kogte til en Gjæstekost
blytung Ertekaal.

36.

"Carlaklingans Gnistar upp!
Gøthamån — heija!
Det år blott en liten Trupp —
uf! men skjutar bra."

Fra Mathiesen kom den Klot.
Hugget kom fra Stang.
Gaaer Skjærthors paa Ulvefod,
blier Langfredag lang.

37.

"Gøthalejons Tånder ut!
ut Jårnberjarstål! *)
Baggen svider dig din Hud
med sitt Riflebål."

"Fram med Rødflag mod det Blaa,
Ræders Thrønderrad!
Hver kan regne fra en Graa
hist paa Stiklestad."

38.

"Fram!" — ak, Dreyer, stakkars Gut,
i sit Æresslør

*) Jarnberjaland d. e. Dalekarlien.

hyller sig, i sin Kaput,
  siiger ned, og døer.
Han har dandset ud saa glad
  vilden Seiersdands.
Kugler syv om Hjertet sad
  — hvilken Hædersfrands!

39.

Stanges Enke, bøid i Hu,
  bøid i Krop og lam!
vil du troe mig, arved du
  Æren efter Ham.
Enker alle! Børn i Flor!
  Sorgen fløien er.
Fædreæren evig groer,
  og beskygger Jer!

40.

Gjæve Vestbye hilste først
  Gjæsten med Besked;
fulgte ogsaa sidst tildørs
  alt til Skogen Ed.
Negler gav til Carlstad Brev
  fra sin Batalljon.
Han i Gotheryg det skrev
  med en skarp Patron.

41.

"Ta' mig Djäflen!" — Gahnen skreg —
  Ta' mig Aderton!
Satan häller ei slik Lek
  som en norrsk Ploton."
Djævlen kom, men paa en Prik
  Thrønden Ræder liig;
Kloen flux i Gahnen fik,
  som han ønsked sig.

42.

"Fram ännu! — ja fram på Knä!
  fram på blodig Stump!"

— Brave Orlogsmand, i Læ
valt du for en Klump.

"Fram med Snöboll emot Bly!"
"— Brave Dalekar!
Giv dig Broer! Kun Jydens By
Avindsskjoldet bar."

43.

Gøthahøvding saae fra Top
gjennem Ild og Sne
norske Rifler spille op
til en Dands paa Knæ.

Skreg han saa Pardon fra Fyr,
Sidste Rifle peeb.
Norske Løven sprang paa Myr,
Gøthaleion greb.

*

44.

Siden da er Myren blaa
af de Skygger, som
under Tallen drive paa
Lyngens Blommer om.

Siden da groer Tallen spraegt;
thi i Seierskrig
den sin Top jo har bevægt,
mættet Rod med Liig.

45.

Siden da er Myren slaaet
over Norges Jord,
som et Æresbanner blaat
for det Thrønderchor.

Siden da er Trangens Vold
klingeadlet for
østerdalske Jægerchor
til et Æresskjold.
